

1. 8. 2017

ID: 106177

Vylučovací žaloba

Změny, které přináší nové procesní právo, mohou působit výlučně ode dne nabytí účinností nového zákona, a to i pro řízení, jež byla zahájena před jeho účinností. Účinky procesních úkonů účastníků i soudu, které s nimi spojovala či nespojovala dřívější procesní úprava, však zůstávají zachovány. (Účinky usnesení o nařízení exekuce vydaného a doručeného povinnému před 1. 11. 2009, spočívající v zákazu uloženém povinnému nakládat se svým majetkem, jehož porušení má za následek absolutní neplatnost takového právního úkonu, zůstávají zachovány i po účinnosti zákona č. 286/2011 Sb; právní úkon, jímž povinný po 31. 10. 2009 převedl na třetí osobu nemovité věci, přičemž povinnost zdržet se nakládání s nimi pod sankcí absolutní neplatnosti mu vznikla před účinností zákona č. [286/2011](#) Sb., je proto absolutně neplatný.)

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 4109/2016, ze dne 5.4.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce MUSICA VIVA, nadační fond, se sídlem v O., zastoupeného Mgr. J.N., advokátem se sídlem v S., proti žalovanému TEMPO, obchodní družstvo, se sídlem v O., zastoupenému JUDr. R.K., advokátem se sídlem v F.-M., o vyloučení věci z výkonu rozhodnutí, vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 C 30/2015, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 1. 2016, č. j. 71 Co 445/2015-148, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Ostravě rozsudkem ze dne 24. 9. 2015, č. j. 32 C 30/2015-122, zamítl žalobu, aby byly z exekuce nařízené usnesením Okresního soudu v Ostravě ze dne 6. 6. 2006, č. j. 50 Nc 10361/2006-6, vyloučeny nemovitosti, a to pozemek parc. č. 156 - zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova - rodinný dům, a pozemek parc. č. 157 - zahrada, vše zapsané u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Nový Jičín, obec S., katastrální území S. n. O. na listu vlastnictví č. 2578 (výrok I.). Současně uložil žalobci zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 7 550 Kč (výrok II.). Dospěl k závěru, že darovací smlouva ze dne 22. 11. 2010, včetně jejího dodatku ze dne 23. 2. 2011, ohledně nemovitých věcí ve výroku rozhodnutí popsaných, uzavřená mezi povinným Ing. S. V. a žalobcem, je absolutně neplatná. K jejímu uzavření došlo až poté, kdy byla na majetek povinného nařízena exekuce (dne 6. 6. 2006), usnesení o nařízení exekuce bylo povinnému doručeno 13. 4. 2007; od tohoto okamžiku podle § 44a odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, nesměl povinný se svým majetkem pod sankcí absolutní neplatnosti nakládat. Podle okresního soudu bylo třeba v souzené věci vycházet z právní úpravy účinné do 31. 10. 2009, t. j. v době, kdy došlo k nařízení exekuce. Současně dospěl k závěru, že smlouva by byla neplatná i podle právní úpravy účinné od 1. 11. 2009, kdy právní úkon, kterým povinný porušil povinnost nakládat se svým majetkem, byl stížen sankcí relativní neplatnosti, neboť soudní exekutor se neplatnosti právního úkonu dovolal.

Krajský soud v Ostravě napadeným rozhodnutím rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. potvrdil, ve výroku II. o nákladech řízení změnil tak, že žalobci uložil zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 4 350 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta (výrok I.) Dále žalobci uložil zaplatit žalovanému také náklady odvolacího řízení ve výši 1 050 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalovaného (výrok II.). Ztotožnil se se skutkovými i právními

závěry soudu prvního stupně. Za podstatný považoval okamžik, kdy byl zákaz nakládání s majetkem vysloven, nikoliv okamžik, kdy byla uzavřena darovací smlouva.

Žalobce v dovolání namítá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, přičemž má za to, že dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu nebyla vyřešena otázka, jakou právní úpravou se bude řídit otázka platnosti darovací smlouvy, která byla uzavřena dne 22. 10. 2010, ve znění dodatku ze dne 23. 2. 2011, tedy zda podle právní úpravy exekučního řádu ve znění účinném do 31. 10. 2009 nebo ve znění účinném od 1. 11. 2009. Uvedl, že zákon č. [286/2009](#) Sb., kterým byl mimo jiné změněn i exekuční řád a který založil relativní neplatnost právních úkonů učiněných povinným, nijak neřešil intertemporalitu, a tudíž by se měla na právní úkon z 22. 10. 2010 použít nová právní úprava. Darovací smlouva by mohla být maximálně považována za relativně neplatnou, přičemž soudní exekutor se řádně neplatnosti právního úkonu nedovolal. Navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu změnil, případně jej zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání uvedl, že má za to, že dovolání není podle § 237 o. s. ř. přípustné a ani důvodné, ztotožnil se s názory soudu prvního stupně i odvolacího soudu a navrhl, aby dovolací soud dovolání zamítl.

Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (srov. čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“.

Dovolání je přípustné, neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, která dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena, a to zda účinky doručení návrhu na nařízení exekuce povinnému v řízení zahájeném do 31. 10. 2009, spočívající v zákazu nakládání s majetkem povinného (generální inhibitorium) pod sankcí absolutní neplatnosti právního úkonu porušujícího takový zákaz, se uplatní v případě, že k právnímu úkonu porušujícímu generální inhibitorium došlo po 31. 10. 2009, tedy za účinnosti zákona č. [286/2009](#) Sb., jenž zavedl princip relativní neplatnosti takového úkonu.

Dovolání není důvodné.

V exekučním řízení se uplatňuje institut tzv. generálního inhibitoria, který spočívá v zákazu směřujícím vůči povinnému nakládat s (veškerým) svým majetkem; účinnost zákazu je vázána na okamžik, kdy se povinný dozví, resp. má objektivní možnost dozvědět se o zahájení exekučního řízení - do 31. 12. 2012 bylo takovým okamžikem doručení usnesení o nařízení exekuce, od 1. 1. 2013 pak doručení vyznění o zahájení exekuce. Následkem porušení generálního inhibitoria je neplatnost příslušného právního úkonu.

Podle § 44 odst. 7 exekučního řádu ve znění účinném do 31. 10. 2009, po doručení usnesení o nařízení exekuce nesmí povinný nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb, udržování a správy majetku. Právní úkon, kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatný. Porušení generálního inhibitoria tedy vedlo k absolutní neplatnosti právního úkonu.

S účinností od 1. 11. 2009 došlo ke změně koncepce neplatnosti právního úkonu porušujícího generální inhibitorium, a to z absolutní na relativní neplatnost. Zákonem č. [286/2009](#) Sb. bylo do exekučního řádu vloženo ustanovení § 44a, dle něhož právní úkon (nyní právní jednání), kterým povinný porušil generální inhibitorium, je neplatný, považuje se však za platný, pokud námitku neplatnosti nevznesl exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel, aby zajistili uspokojení vymáhané pohledávky.

Podle čl. II bodu 1 přechodných ustanovení zákona č. [286/2009](#) Sb. není-li dále stanoveno jinak, použije se exekuční řád ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Jinak řečeno změny, které přináší procesní právo nové, mohou působit výlučně ode dne nabytí účinností nového zákona, a to i pro řízení, jež byla zahájena před jeho účinností. Účinky procesních úkonů účastníků i soudu, které s nimi spojovala či nespojovala dřívější procesní úprava, však zůstávají zachovány [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2778/2010, bod XII stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 1998, Cpjn 19/98 (uveřejněného pod číslem 52/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)].

V souzené věci ze skutkových zjištění soudů nižších stupňů vyplývá, že Okresní soud v Ostravě usnesením ze dne 6. 6. 2006, č. j. 50 Nc 10361/2006-6, nařídil exekuci na majetek povinného Ing. S. V., usnesení bylo povinnému doručeno dne 13. 4. 2007. Dne 22. 11. 2010 a dne 23. 2. 2011 byla mezi povinným a žalobcem uzavřena darovací smlouva, jíž povinný převedl na žalobce nemovité věci, které jsou předmětem tohoto řízení.

S ohledem na výše uvedené přechodné ustanovení nelze než uzavřít, že účinky usnesení o nařízení exekuce vydaného a doručенého povinnému před 1. 11. 2009, spočívající v zákazu uloženém povinnému nakládat se svým majetkem, jehož porušení má za následek absolutní neplatnost takového právního úkonu, zůstávají zachovány i po účinnosti zákona č. 286/2011 Sb; právní úkon, jímž povinný po 31. 10. 2009 převedl na třetí osobu nemovité věci, přičemž povinnost zdržet se nakládání s nimi pod sankcí absolutní neplatnosti mu vznikla před účinností zákona č. [286/2011](#) Sb., je proto absolutně neplatný.

Za této situace je bezpředmětná výtka žalobce, že ze strany soudního exekutora nedošlo k řádnému uplatnění námitky relativní neplatnosti darovací smlouvy.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu je správné, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)